

Arbejdet vil trumfere over kapitalen

Taler

Gustav Olsen-Berg

Dato

1 mai 1893

Sted

Tullinløkken, Kristiania

1 Arbejdere!

Fra de hvide mærker i toget idag rettes manende og alvorsfulde ord til os.

5 Først og fremst lyser os imøde disse ord av Karl Marx: «Arbejdere i alle lande, forener eder!»

Hvad indebærer nemlig virkeliggjørelsen av disse ord?

10 Det betyder, at hadet mellem nasjonerne vil ophøre, at retten vil træde i uretfærdighedens sted, at arbejdet vil triumfere over kapitalen.

Med andre ord: Det fredelige sivilisatoriske arbejde i hele menneskehedens interesse vil for alvor begynde sin gerning.

15

Længe var det, før drønnet av arbejdernes taktfaste skridt rundt om i verden naaede vort øre, og længe efterpaa stod og staaer endnu desværre mange blant os uforstaaende overfor denne store samfundsomvæltende bevægelse.

20 Vi havde nok vore foreninger og samfund, og der skede ogsaa engang tilløb til en rejsning blant vore arbejdere og smaabønder; men det var kun en kort opblussen, -- det lykkedes magthaverne ved brutal forfølgelse og vold at slaa bevægelsen ned.

25 Foreninger inden de respektive fag havde vistnok oppe spørgsmaal av økonomisk og teknisk art og de saakaldte arbejdersamfund og arbejderforeninger tog maaske engang imellem spørgsmaal av aktuel interesse op til diskusjon, men de blev sjelden eller aldrig, for de sistes vedkommende ialfald, behandlet og diskuteret ud fra det syn, som arbejdernes interesser kræver og maa kræve.

Tingen var den, at foreningerne væsentlig levede paa selskabelighed, og de smaa tilløb til behandling av spørgsmaal, vedrørende arbejdernes interesser, blev saaledes sammenblandet og forkludret ved de storpolitiske spørgsmaal, som
35 bestandig har været oppe her i landet, at man aldrig opnaaede noget nævneværdigt resultat.

Først i de allersiste aar kan man si, at den egentlige arbejderbevægelse ogsaa har faat fodfæste her i landet.

40

Klassebevidstheden er vaagnet blant en stor del av dette lands arbejdere, og ud fra deres rækker er der sendt repræsentanter til de fra tidligere tid bestaaende arbejderforeningers landsmøder, som ogsaa har bragt diskusjonen paa disse møder i en anden gjenge, ligesom mødernes vedtagelser er bragt mere i
45 overensstemmelse med, hvad arbejdernes interesser kræver.

Men den største interesse knytter sig dog til stiftelsen av et norsk arbejderparti.

Dette partis stiftelse og raske vækst, er et tydeligt bevis for, at arbejderne har faat
50 tro paa sig selv og vil ta sagen i sin egen haand.

Men hvad ser vi saa?

Jo, vi ser, at de storpolitiske partier mere ivrige end før bejler til arbejdernes
55 gunst.

Vi ser dem sende mænd ud, som med et lokkende smil paa læben og med smigerens toner søger at forkvakle deres selvstændighedsfølelse og forvirre deres begreber.

60

Og vi ser desværre mænd fra vore egne rækker gaa i disse partiers sold og lig Judas slænge forræderkys ud til os.

Vi ser endvidere kirkens mænd, «herrens tjenere», som de ogsaa kaldes, iføre sig
65 «kjærlighedens og fordragelighedens klædebon» og dra ud for at omvende de forvildede faar.

Vi har set en av dem optræde i en nylig dannet separatforening her i byen og tale

70 om en evangelisk arbejderbevægelse i modsetning til den social-demokratiske.

Men alt dette bør for enhver selvstændig tænkende arbejder være en desto større opfordring til at slutte sig tættere og fastere om sin egen organisasjon.

75 Og enhver vil ligeledes indse, at vi kommer til at opta en haard og forbitret kamp.

Derfor gjælder det at staa enige sammen og med overbevisning og energi stævne fremad mod det store maal, vi har sat os.

80

Bør vi ikke ha tro paa og begejstring for en sag som vor, baaren som den er frem paa sandhedens og retfærdighedens grundlag av millioner viljer over hele verden?

85 Tænk bare paa dagen idag!

Hvem er det, som har rejst kravet om en 8-timersdag? Dette krav, som er blit saa stærkt og almindeligt, at faner hejses i alle lande og trommernes lyd forkynnder om arbejderbetaljonernes fremmarsch? Dette krav, som erklærede modstandere
90 av os nu er blit nødt til at respektere, ja, som endog mange av dem nu finder ganske naturligt?

Dette krav er rejst av de organiserede klassebevidste arbejdere!

95 Og de har kjæmpet det frem, trods modstand og haan, saaledes, at gennemførelsen av det ikke længer staar som noget fjernt.

Vi ser saaledes av dette, hvad solidaritet og sammenslutning kan udrette.

100 Vi kan kaste vore øjne, hvorhen vi vil, og vi vil faa bevis for organisasjonens stærke magt.

Se bare, hvad der er foregaat i Belgien i disse dage. Magthaverne er blit nødt til at bøje sig for de organiserede arbejderes stærke krav og har maattet indføre
105 almindelig stemmeret.

Og ser vi med opladt øje paa tingenes gang, vil det trænge ind i vor

110 overbevisning, at fremtiden kun vil finde to partier overfor hinanden: det ene repræsenterende arbejdet og det andet kapitalen. Dette er ogsaa nylig udtalt i det engelske underhus av John Burns.

Da vil den maaske komme, den store kamp, som saa mange frygter -- kampen mellem undertrykkerne og de undertrykte.

115

Bedst var det, om revolusjonen foregik fredelig, og det faar vi haabe; men feltmarskalk Moltke udtalte før sin død i den tyske rigsdag ord, som ikke kan virke beroligende, og disse ord er senere blevet gjentat baade av nuværende kejser Wilhelm og Bismarck.

120

«De truende elementer ligger ikke hos regjeringerne, men hos nasjonerne», sier Moltke, «-- indadtil hos de av skjæbnen slet stillede masser, der ved voldsomme omvæltninger stræber after at forbedre sin stilling, hvad der kun kan naas ved organiske lovreformer og arbejde, -- og udadtil ved nasjonale rasebestræbelser. -- Naar det gjælder at opretholde freden og den nuværende samfundsorden, er intet offer for stort; resultatet kan kun avgjøres ved sværdet.»

125

Vi ser, hvorledes de «organiske» lovreformer kommer istand baade i Tyskland og andre lande. Disse «organiske» lovreformer er intet andet end
130 tvangsforholdsregler mod enhver livsytring, ethvert krav fra «de av skjæbnen slet stillede masser.» Findes der ikke i lovene bestemmelser, hvorefter «de av skjæbnen slet stillede masser» kan straffes for fremsættelsen av sine krav, saa vær sikker paa, at der blir foretat de forandringer, som er nødvendige, eller man istandbringer tvangslove; kan man ikke i en fart faa gjort dette, saa sætter man
135 simpelthen lovene tilside og beordrer køllebærerne og bajonetmændene frem med et: slaa og stik de hunde ned!

Jeg tror, vi kjender til disse «organiske» lovreformer ogsaa fra vort eget «demokratiske» land.

140

Jeg tror ogsaa, at eftersom de maalbevidste arbejderes skarer vokser og de til deres tjeneste endnu staaende lovlige midler blir hyppigere og kraftigere anvendt til fremsynling av deres krav, vil ogsaa tvangslove her bli sat i kraft, -- ja, I har dem jo allerede!

145

Magthaverne er ens i alle lande, enten de kalder sig grever og baroner eller

hofjegermestere og proprietærer, enten de kalder sig Krupp i Essen eller an av vore egne «magnater».

150

Men skulde den dag komme, da der gik trold i Moltkes ord, kan vi da være i tvil om, hvem der vilde sejre?

Nej, paa det kan vi ikke tvile.

155

Ti omkring i landene samler sig en voksende skare, forbundne ved fælles baand, en skare, for hvem nasjonaliteten ikke er til hinder for udøvelsen av retfærdighed, men som rækker hverandre hænderne over hav og fjeld, -- det er alle den siviliserede verdens tilsidesatte maalbevidste kvinder og mænd: proletarerne.

160

De har alle en fælles fiende at bekjæmpe, en hydra med mange hoder, -- men den vil knuses og tilintetgjøres, hvis proletarerne i alle lande gjentar Moltkes ord: Resultatet kan kun avgjøres ved sværdet!

165

La os haabe, at det ikke blir nødvendigt at gjenta disse ord; lad os haabe, at vore modstandere vil være besindige og indse det taabelige i at sætte sig til modværge mod en solidarisk, enig, internasjonal arbejderskare.

170

Men lad os samtidig aldrig ophøre med at revolusjonere sindene, -- lad os ved alle lejligheder slaa til lyd for vor store sag!

Leve den internasjonale arbejderbevægelse!

175

Kilde

Social-Demokraten, 1. mai 1893

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/arbejdet-vil-trumfere-over-kapitalen>

180

185